

De Sociale Ontwikkeling
van Baby tot Kleuter

Universiteit van Amsterdam

Nieuwsbrief voor ouders

De Sociale Ontwikkeling van Baby tot Kleuter

Amsterdam, maart 2010, jaargang 3, nr. 1

Beste lezer,

Middels deze nieuwsbrief willen wij u op de hoogte brengen van de laatste ontwikkelingen binnen het onderzoek 'Verlegenheid en Zelfvertrouwen' en het vervolgonderzoek 'De Sociale Ontwikkeling van Baby tot Kleuter'.

In deze nieuwsbrief vindt u onder andere informatie over de metingen, de eerste publicatie en de foto van het gezicht van de ouders.

Medewerkers en studenten

Naast onze vaste medewerkers, Annefleur, Hester, Karen (zie foto) en de 3 postdocs, zijn er op het moment 15 masterstudenten Pedagogiek en Ontwikkelingspsychologie die hun scriptie schrijven binnen ons onderzoek. Daarnaast lopen 6 studenten stage bij het onderzoek. De studenten komen onder andere bij u op huisbezoek en ontvangen u en uw kind in het Onderzoekscentrum voor Ouder en Kind.

v.l.n.r. Karen, Annefleur en Hester

Postdoc Wieke de Vente is eind november bevallen van een gezonde dochter. Na haar zwangerschapsverlof is zij begin maart teruggekeerd op het Onderzoekscentrum. Postdoc Mirjana Majdandžić geniet op dit moment van haar zwangerschapsverlof!

Elvire, de dochter van Wieke

Deelnemersaantallen

De werving van nieuwe gezinnen is inmiddels gestopt. Daarmee komt het totaal aantal gezinnen dat aan het onderzoek deelneemt uit op 134. Wij zijn erg blij en dankbaar dat zoveel gezinnen enthousiast aan alle metingen deelnemen!

Sociale Baby's I en Sociale Peuters

Inmiddels zijn alle ouders voor de 4 maanden meting met hun kindje naar het lab gekomen en kunnen wij de resultaten van alle kindjes met elkaar gaan vergelijken. Tegelijkertijd met de afronding van de 4 maanden meting zijn

we gestart met de 2,5- jaarsmeting. Met gepaste trots kunnen we zeggen dat de kinderen het ontzettend leuk vinden om bij ons te komen spelen! Ook de ouders hebben aangegeven dat waar de 4 maanden- en 1-jaarsmeting nog weleens als zwaar worden ervaren, de 2,5-jaarsmeting over het algemeen een groot succes is. Er zijn zelfs kinderen die niet naar huis willen omdat ze nog verder willen spelen en uit eigen wil terugrennen naar de groene onderzoekskamer. Kinderen hebben na de meting dingen gezegd als “Mam, ga jij maar naar huis! Ik blijf wel hier!”. We zijn erg blij dat de meeste ouders en kinderen de meting leuk vinden, want op deze manier is het voor u en uw kind prettig en niet te belastend om aan het onderzoek deel te nemen. Wij vinden het zelf ook erg leuk om de taakjes af te nemen.

Meting 4,5 jaar

In een eerdere nieuwsbrief hebben wij gesproken over de meting op 4 jaar. Zoals u weet is de meting die oorspronkelijk gepland was op 2-jarige leeftijd verschoven naar 2,5 jaar. Ook is besloten om de meting die gepland was op 4-jarige leeftijd te verplaatsen naar 4,5 jaar. Wij hebben deze beslissing genomen omdat kinderen rond hun vierde verjaardag vaak wat onrustig zijn omdat ze net naar school gaan. Een half jaar later is voor veel kinderen een rustiger periode omdat ze inmiddels gewend zijn op school.

Meting 7 jaar

Door recente nieuwe ontwikkelingen is de mogelijkheid ontstaan om ook een meting op 7-jarige leeftijd af te nemen. Onder het kopje “VICI subsidie” leest u hier meer over. Deze subsidie stelt ons in staat om uw kind te onderzoeken op 7-

jarige leeftijd. Op deze leeftijd is het karakter van uw kind en ook eventuele verlegenheid en zelfvertrouwen nog duidelijker uitgekristalliseerd. Gezien het feit dat deze subsidie onlangs is toegekend staat de ontwikkeling van deze meting nog in de kinderschoenen. Zodra we meer weten over de vormgeving van deze meting zullen wij u hier tijdig over informeren.

Uniek

Wij willen u het feit niet onthouden dat u deelneemt aan een uniek onderzoek. In Engeland lopen momenteel twee gelijksoortige onderzoeken naar de sociale ontwikkeling van jonge kinderen. Maar in tegenstelling tot in ons onderzoek wordt in deze studies slechts 1 taak afgenomen. Tijdens ons onderzoek worden, zoals u gemerkt heeft, zes tot negen taken doorlopen.

Tevens willen wij benadrukken dat het in de onderzoekswereld uitzonderlijk is dat vaders net zo'n groot aandeel hebben in het onderzoek als moeders.

Tot slot onderscheiden wij ons van andere gelijksoortige onderzoeken, doordat u en uw kind al uitgenodigd worden in het lab als uw kind nog maar vier maanden oud is. In de meeste onderzoeken worden de kinderen op latere leeftijd voor het eerst onderzocht.

VICI subsidie

Prof. dr. Susan Bögels, projectleider van het onderzoek Sociale Ontwikkeling van Baby tot Peuter, heeft van de Nederlandse Vereniging voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) een prestigieuze VICI subsidie gekregen. Hiermee kan zij verder onderzoek doen naar het ontstaan van en het overwinnen van angst bij kinderen en de rol van de vader en moeder hierin. Naast verlegenheid gaat het bij dit nieuwe

onderzoeksproject ook over de ontwikkeling van allerlei andere angsten bij kinderen. We zijn ontzettend blij met deze subsidie omdat die ons in staat stelt om de 134 gezinnen die participeren aan het huidige onderzoek verder te meten. Dit doen we niet alleen als uw eerste kind 4,5 jaar is, zoals we al gepland hadden, maar (zoals u boven hebt kunnen lezen) ook als uw kind 7 jaar wordt. Naast het lopende onderzoek zal er van deze subsidie ook een aantal nieuwe onderzoeken gestart worden met nieuwe baby's, maar ook oudere kinderen, en hun ouders.

Congres

Op 2 december 2009 heeft Mirjana Majdandžić als spreker opgetreden tijdens het congres 'Angst bij kinderen' in het Tropenmuseum. Het congres stond in het teken van het ontstaan en de behandeling en preventie van angst bij kinderen. Mirjana heeft gesproken over het verband tussen temperament en opvoeding en de invloed daarvan op de ontwikkeling van angst en verlegenheid bij jonge kinderen.

Op 9 maart 2010 heeft Cristina Colonesi de resultaten over de verlegen reactie van baby's met bekende en onbekende personen gepresenteerd op het internationale congres ISIS (International Society of Infant Studies) 2010 in Baltimore (USA). Ze heeft laten zien hoe zeer jonge baby's al in staat zijn om verlegen gedrag op een positieve manier te laten zien tijdens de interactie met een onbekende.

Publicatie

Het eerste artikel op basis van ons onderzoek is gepubliceerd! Het artikel is gebaseerd op de gegevens die verkregen zijn uit de door u ingevulde vragenlijsten en het interview dat afgenomen is

voordat uw zoon of dochter geboren werd. Gebleken is dat wanneer een (toekomstige) ouder zijn/haar eigen vader als overbeschermend heeft ervaren, hij/zij zichzelf als meer verlegen beoordeelt. Dit geldt ook wanneer de (toekomstige) ouder zijn/haar eigen moeder als afwijzend heeft ervaren; hij/zij beoordeelt zichzelf dan ook als meer verlegen. Bovendien is geconcludeerd dat moeders en vaders een verschillende rol spelen in het ontstaan van verlegenheid bij hun kind. In een volgende nieuwsbrief kunnen wij nog uitgebreider ingaan op de tot dan toe gevonden resultaten.

Foto van het gezicht

Van de meerderheid van de deelnemende ouders is ondertussen een foto gemaakt van het gezicht. Het doel van deze meting is om de symmetrie in het gezicht te bepalen.

Eerder onderzoek toont aan dat de symmetrie in het gezicht samenhangt met de hoeveelheid geslachtshormonen die zich in het lichaam bevindt. Oftewel, de symmetrie in het gezicht geeft een indicatie van het niveau van de hormonen testosteron en oestrogeen in het lichaam. Om meer inzicht te krijgen in lichamelijke kenmerken van verlegenheid en zelfvertrouwen willen we bekijken of deze hormoonhuishouding ook samenhangt met verlegenheid en zelfvertrouwen. Dit onderzoeken wij aan de hand van de mate van symmetrie in het gezicht, en de mate van verlegenheid en zelfvertrouwen die ouders in sociale situaties ervaren.

Dank u wel!

Wij willen u wederom ontzettend bedanken voor uw inzet en bijdrage aan het onderzoek! Zonder uw bezoeken aan

het lab, de huisbezoeken en het invullen van de vragenlijsten zou het onderzoek niet zo succesvol zijn als het nu is.

Wij beseffen dat het invullen van de vragenlijsten tijdrovend is en dat sommige vragen dubbel lijken te worden gesteld of (nog) niet op uw kind van toepassing zijn. Uw informatie is echter erg belangrijk voor het onderzoek, omdat u uw kind en uw gezinsleven natuurlijk als geen ander kent.

Een hartelijke groet namens het gehele onderzoeksteam en tot ziens in het lab!

Voor informatie of vragen:

Annefleur Visscher, Hester Verwey en
Karen Taal

Universiteit van Amsterdam

Afdeling Pedagogiek en Onderwijskunde

O.v.v. C2524.0019

Antwoordnummer 39310

1090 WC Amsterdam

Tel: 020 525 7010

Fax: 020 525 1200

Email: info@sociale-ontwikkeling.nl

www.sociale-ontwikkeling.nl